

Úvod**1****Použité zdroje****4****1. Poloha****5****2. Příroda kolem nás****5**

- 2.1. Horopisné členění 6
- 2.2. Klimatické podmínky 6
- 2.3. Vodstvo 8
- 2.4. Geologická stavba 10
 - 2.4.1. Horniny 10
 - 2.4.2. Nerostné suroviny 12
 - 2.4.3. Minerály 15
- 2.5. Půda 18
- 2.6. Krajina 19
- 2.7. Ekosystémy Bítešska 20
 - 2.7.1. Lesy 21
 - 2.7.2. Louky, pastviny a pole 24
 - 2.7.3. Voda a její okolí 27
 - 2.7.4. Lidská sídla, zahrady, parky 29
- 2.8. Druhá pestrost – biodiverzita 30
- 2.9. Ochrana přírody 32
 - 2.9.1. Chráněná území 32
 - 2.9.2. Chráněné druhy 35
 - 2.9.3. Ochrana dřevin a památné stromy 37
- 2.10. Příroda a člověk 38

3. Historie Velké Bíteše**41**

- 3.1. Nejstarší osídlení 41
- 3.2. Středověk, vznik a vývoj města 42
- 3.3. Období novověku 44
- 3.4. Velká Bíteš 49
- 3.5. Velká Bíteš za 2. světové války 50
- 3.6. Velká Bíteš v období 1945–1989 52
- 3.7. Další střípky z historie 54

4. Památky Velké Bíteše**57**

- 4.1. Kostel 57
- 4.2. Další významné stavby a místa 59
- 4.3. Zaniklé technické objekty 62
- 4.4. Kapličky, kříže, smírčí kameny 64
- 4.5. Sochy a pomníky 65

5. Struktura a funkce obce (města)**67**

- 5.1. Obecný výklad (vysvětlení pojmů) 67
- 5.2. Město Velká Bíteš 68
 - 5.2.1. Strukturní zóny Velké Bíteše 68
 - 5.2.2. Katastrální území města 69
 - 5.2.3. Řízení města 69
- 5.3. Občané obce 71
- 5.4. Rozpočet obce 71
- 5.5. Územní plán obce 71

6. Obce regionu Bítešska**72**

- 6.1. Vymezení pojmu region 72
- 6.2. Život na vesnici 72
- 6.3. Jak tomu kdysi bývalo ve vedení obcí 73
- 6.4. Vymezení regionu Bítešska 73
- 6.5. Přehled obcí regionu Bítešska 74
 - Bezděkov 74
 - Borovník 75
 - Březí, Ondrušky 76
 - Březka 77
 - Březské 78
 - Heřmanov 79
 - Holubí Zhoř 80
 - Jáchymov 81
 - Jestřabí 82
 - Jindřichov 83
 - Katov 84
 - Košíkov 85
 - Krokočín 86
 - Křížínkov 87
 - Křoví 88
 - Lesní Hluboké 89
 - Lubné 90
 - Ludvíkov 91
 - Milešín 92
 - Níhov 93
 - Nové Sady 94
 - Ořechov, Ronov 95
 - Osová Bítýška, Osová 96
 - Pánov 99
 - Přibyslavice, Radoškov 100
 - Ruda, Lhotka, Křepťovský dvůr 102
 - Skřínářov 103
 - Vlkov 104
 - Záblatí 105

REGIONÁLNÍ ČÍTANKA

7. Lidé

7.1. Osobnosti	107
7.1.1. Malé setkání s osobnostmi města Velká Bíteš	107
7.1.2. Pohled za humna	112
7.2. Spolky – spolčení – organizace	113
7.3. Lidová kultura Bítešska	118
7.3.1. Vesnické sídlo a dům	118
7.3.2. Zaměstnání a obživa	119
7.3.3. Lidový kroj	120
7.3.4. Lidové zvyky	121
7.3.5. Lidová zbožnost	121
7.3.6. Lidová hudba a tanec	122
7.3.7. Současnost	123
7.3.8. Nářečí	124

8. Práce

8.1. Zemědělství	125
8.2. Lesnictví	127
8.3. Průmysl	129
8.4. Služby	130
8.5. Doprava	131

9. Základní škola Velká Bíteš

106

1. Vzpomínky rodáků na domov a vyznání rodnému městu

Bíteš mého dětství	134
Vzpomínka na rodné město	135
Tenkrát doma	136
Mé město	136
Návrat	138
Osvobození Velké Bíteše	137

2. Setkání s dílem osobností z blízkého okolí

Jak se čert učil od Jana na housle hrát	138
Rodný kraj	139
Recept na hastrmánky	140

3. O osobnostech

Rozhovor s Františkou Kožnarovou	141
Poslední Toufar	141
Dějiny města Velké Byteše	142

4. Pověsti

O velkém zvonu, svini a pasačce	142
Památná borovice u Korbela	143
Pověst o sedmi dlábkách	143
Vlčí jáma	144